

СВОВОБОДДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ ВЪ ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

РѢТЬ VII.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 4-го Мая 1899.

Число 18.

Календарь.

4 Ч.	Теофилъ св. Натан.
6 П.	Георгія, Александра.
6 С.	Саввы муч.
7 П.	2. ТОМІИЛА. Марка
8 П.	Геофилъ
9 П.	Симеона священном.
10 С.	Якова, Мелхиседаха.

ЗНѢСТЬ

Справки „Союза“. — Еще въ справѣ церковной организаціи. — Вѣсти изъ Канады. — Вѣсти изъ старого края. — Новинки. — Де-шо-дѣкаго. — Символы. — Феелетонъ. — Про водступникѣвъ вѣдъ русскаго православія и ихъ переслѣдованіи. — Статьи: На розпутіи. — Майнеръ Василій. — Оголошенія.

УВАГА.

Хотячі приступити до „Союза“ пай посилають вступне и мѣсячне до касіера:
Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, P.A.
И увѣдомлять секретаря вѣдъ адресоу:
Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

СПРАВЫ „Р.Н. СОЮЗА“

Квѣтъ

Отсимъ посвѣдчаю, що одержавъ емь зъ касы „Р.Н. Союза“ 300 долларѣвъ яко запомогу по мѣсѣ женѣ бл. ш. Анастасіи.

Теодоръ Федько.

Shamokin, Pa. 28. апрѣля 1899.

ПРИ СВѢДКАХЪ:

Мке. Полякъ.
Теод. Кошуръ.

Дня 29, апрѣля с. р. взяла я зъ касы „Р.Н. Союза“ 300 долларѣвъ яко посмертне по мѣсѣ мужови Деяновси Головякъ.

Теодозія Головякъ.

Mt. Carmel, Pa. 29. апрѣля 1899.

ПРИ СВѢДКАХЪ:

С. Ст. Макаръ.
С. Шнявельскій.

Еще въ справѣ церковной организаціи.

Окончености звѣзду вѣдъ священникѣвъ сумнѣватисѣ годѣ; впрочемъ хто сумнѣваетсѣ, або не узнае сво потреби нехай остане дома, а звѣзды такіи повиненъ доконче водбудитисѣ въ два або три тыжднѣ по свѣтахъ и то безъ взгляду на те, скѣлько священникѣвъ на тое згодити ся. На вѣдъхъ чекати годѣ.

Звѣзды такіи повиненъ бути предтечею другого поважнѣйшого звѣзду, на котромъ явилисѣ бы кромѣ священникѣвъ такожъ водпоручники (делегаты) вѣдъ числѣ 1 до 2 зъ каждой церкви.

На першомъ звѣздѣ бувъ бы обговоренъ и приготовленъ зъ грубого матеріялъ на звѣзды другій, котрый остаточне надавъ бы певну форму и тонъ нашому житю церковно-народному. Розумѣе ся, що такъ на першомъ якъ и другомъ звѣздѣ повинно вестисѣ все по людски, разумно, зъ певною програмою, котру повиненъ уложити и оголошити той, хто взявъ ся за писане водкрытого письма и скликуване подобныхъ сходѣнь.

Закимъ однакъ така програма появити ся, я сказавъ бымъ водъ себе о якихъ предметахъ мавъ бы той звѣзды радити.

Щобы каждый мѣгъ мата лено передъ своими очима потребу церковно-народной организаціи и жь нами, то треба-бы передовѣмъ обговорити докладно и правдиво наше теперѣшне положеніе. Для иллюстраціи добро-було зѣбрати факты, кривды водъ чужихъ, надужити своихъ и т. д. Каждый сея-

щенникъ мѣгъ бы зъ свои околицѣ такіи рѣчь зѣбрати.

Познавши потребу такой организаціи, мусѣли-бы застановитисѣ члены звѣзду надъ тымъ, якъ тая организація мала-бы выглядати, якъ еѣ водносна до краевыхъ епископѣвъ и американо-кальскихъ, до Риму и другимъ вѣроисповѣданъ. Словомъ, треба-бы зѣбрати на черкѣ статутѣвъ, маючихъ предложитисѣ на другомъ звѣздѣ. Тутъ не завадилло-бы, щобъ кожый привѣзъ свой начеркъ такихъ статутѣвъ.

Рѣвно-жь собратія мала-бы застановитисѣ надъ творенемъ новыхъ парохій, будованемъ новыхъ церквей, сломанемъ бѣднѣйшихъ громадъ церковныхъ, тай тымъ, щобъ мѣжъ вѣдъмъ нашими церквами була якъ найтѣснѣйша звязъ и наибольна любовъ и згода.

Въ якій способъ спроваджувати священникѣвъ зъ старого края, тай якъ обсаджувати парохіи, повинны зъ такою жъ докладаю развазѣ, не менше якъ и унормоване дотации священникѣвъ, заряду маеткамъ церковнымъ, докладне означене обязанностей и правъ такъ парохѣвъ якъ и парадіянъ.

Такъ само потреба, щобъ нашъ парохія робили повнѣрѣчній або рѣчній справозданъ показуючій станъ ихъ, бо зъ такихъ справозданъ можна-бы познѣйше робити певныи заключенія.

Школы наши не повинны бути такожъ полнѣйши вѣ нарадахъ. Особливо треба-бы установити, якъ ти школы мають бути, чого мають учити, якъихъ учителѣвъ повинны мати и якъихъ подручникѣвъ уживати. Справа тая дуже важна, бо дѣти наша будущность.

Кваліфикаціи дякомъ, пляны послиа якихъ належало-бы будовати церкви, фірмы звѣдки спроваджувати рѣчи для церквей потребы, такожъ справы доволѣ важны, бо можуть мати (сѣблливо оя послѣдній) за наследокъ матеріяльній помощи для церквей.

Не треба намъ забувати и на те, що мѣжъ народомъ нашимъ деякіи блуды, якъ пиянство, опуканство и т. д. застрашаючо сѣ ширятъ, та что мы повинны вынайти способы борбы противъ того и розбудити вѣ нѣмъ больше життя духового, бо доси мы его лишь формалисткою кормили.

Однимъ зъ такихъ способѣвъ булы-бы книжочки духовного змісту, се есть книжочки не заповней всякими невозможностями, та пѣсенныцими, що роблять чолвѣка ще больше поганиномъ та забобоннымъ, якъ вѣдъ е, але такъ, котры-бы робили его моральнѣйшимъ, больше людемкомъ, правдивымъ чолвѣкомъ.

Розумѣе ся, что и на свои блуды не повинны мы закривати очи на такому звѣздѣ, блуды нашъ загальны, а каждого зъ особно. Судъ подрубный мавъ-бы мати свое мѣсце на сихъ сходахъ. Порозумѣватисѣ намъ такожъ треба якихъ подручникѣвъ уживати, щобъ дальше образовуватисѣ такъ вѣ напѣмъ фаху, якъ и загально, яко интелігентнымъ людемъ, бо до сего титулу маемо яку-таку претенсію.

Накопецъ треба-бы выбрати пару людей, котры своего радиою, досвѣдомъ та характеромъ, заслужили-бы сѣбъ бути першимъ помѣжъ равнымъ и взяли бы насъ вѣ одну братню цѣлѣсть.

Сказавъ я не богато — порупивъ заледво кѣлька рѣчей важнѣйшихъ, а о кожой зъ нихъ далось бы писати богато. Добре бы було, чтобы и другіи люде понесли свой голосъ въ справѣ того звѣзду, та чтобы кожый священникъ привѣхавъ зъ докладно обрѣбленнымъ бодай однимъ рефератомъ чистымъ, безъ упереждения, бо тогда только можемо надѣятисѣ, що „друга обѣимемъ“ и дѣйдемъ до якоесъ цѣли.

Христосъ воскресъ!

У.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ

Зъ Брендонъ, Ман.

До теперъ мы зъ дописей нашихъ предлатникѣвъ про духоборѣвъ дозналисѣ, что ти люде дуже працьовиты, праведны и охарны. Вартало-бы намъ знати, якъ имъ тамъ теперъ живе ся та яке ихъ поведене на американо-ской земли. Цѣкаву допись вѣдъ той справѣ надѣславъ намъ нашъ предлатникъ Демко Ванцуръ, котру ту подаемо. Вѣдъ пише:

У насъ на Брендонѣ есть спора громадка Русинѣвъ и по тамгѣ роки жились тамъ якъ въ Бога за днерма, бо кожый зароблявъ, кѣлько хотѣлъ. А теперъ прихали ти духоборѣ, то мы не можемо сѣбѣ дати зъ нами рады. Цѣлѣсьекій день ходять по мѣстѣ водъ хаты до хаты, шукаючи роботы и звычайно сѣ находяты. Они годять сѣ работи за танпу цѣпы такъ, что геть намъ поспеували цѣпу, а примѣромъ корты дровъ рубаютъ за 30 центѣвъ. И такъ вѣ кожой работѣ. За ихъ жебраванню навѣтъ саміи англичан зъ нихъ смѣють сѣ, прозваючи ихъ рускими дѣда-

ми. Мы нетерпеливо дожидаемо того дня, коли ихъ звѣдти заберутъ, бо якъ бы такъ сѣдѣли цѣлыи роки, то мы мусѣли-бы йти за жебравнымъ хлѣбомъ.

Въ „Свободѣ“ хвалили духоборѣвъ канадскій дописувателѣ за ихъ праведне, християнске жите. Оно можже и правда, але и те правда, что чолвѣкъ не повиненъ зновъ такъ дуже смиренно кланятисѣ другимъ людемъ, а що важно, гарувати цѣлыи день за яку небудъ заплату, черезъ що помагаютъ богачамъ скорше збогачуватисѣ а другимъ робѣтникамъ пеують цѣпу и доводятъ ихъ до бѣды.

ВѢСТИ ЗЪ СТАРОГО КРАЮ

Страшна правда.

Подъ теперѣшну пору, коли хлопы вѣ Галичинѣ юрбами побѣжати на двѣрскій ланы, чтобы и потѣ чолва своими руками управлѣти чужу землю, — варто порѣвнати двѣры вѣ хаты. Треба шукати лѣку на нужду, что точать край, виганяе сотки и тысячіи людей вѣ свѣтъ за очи, часто ще на страшнѣйшу цюду. Хочемо дотати водваги вамъ, то варипшѣ, что борыкаете сѣ зъ тяжкою недолею и показати, что злуко (организацію) мы можемъ и повинны поправити нашу долю.

Вѣ Галичинѣ е 13 и повѣ милиона моргѣвъ землѣ. Зъ того належить до хлопѣвъ (по водкваненю неужитковѣ 320.642 моргѣвъ и пляцѣвъ подъ будѣвъ 66.850 моргѣвъ) землѣ 7¼ милионѣвъ моргѣвъ. Земля тотя мае прокормати 4 милионы 904 тысячь хлопоского люду. На одну голову выпадае отже по повтора морга землѣ. Такъ выпадае пересѣч-

но, а вѣ дѣйности е такъ-что у значной части людоности нема и по повѣ, а навѣтъ ¼ морга на голову, и у тыхъ бѣдаковѣ бѣда на бѣдѣ где тай ще бѣдоу поганяе. Держава и край, що наведеніи цифры урядове друкують, повнѣи бы зрозумѣти, что таке нужденне положене хлопоскон клясы вымагае рагунку. Але про ратунокъ зъ боку властѣи не чувати. Противно, тятары новіи растутъ и растутъ. Треба взятисѣ отже намъ самымъ до рагунку. Въ програмѣ напѣмъ радикальной партиі стоить: „Домагаемо сѣ выкупу землѣ передовѣсьмъ большою посѣлѣности на власность народу, при чомъ лѣсы и насовиска мали бы воддати сѣ до ужитку громады.“ Нынѣ починають то то что разъ ширше водчувати, что вѣ отсѣмъ жаданю напѣмъ партиі лежить рагунко для хлопоскон масы, пайбольшою масы мешканцѣвъ нашого края. Навѣтъ шляхотекіи ученіи годять сѣ уже на часткове вьвлещене дѣдичѣвъ, а книжочокъ, что розвозять сѣ про парцеляцію посѣлѣности появляе сѣ теперъ богато. А е двѣ роу вѣ нашомъ краю 4.962 и посѣдають разомъ понадъ 5¼ милиона землѣ вже по водчисленю неужитковѣ и пляцѣвъ подъ будѣвъ. Мѣжъ властителями большою посѣлѣности е 53 такихъ, что посѣдають каждый понадъ 10.000 моргѣвъ. Ты 53 вельможѣ мають разомъ 1 мил, 929 тысячь моргѣвъ, то значить на одного зъ нихъ выпадае близько 36½ тысячь хлопоского люду могли бы выжити зъ тон землѣ, на якій розпирате сѣ оденъ магнатъ.

До того хлопѣ при цѣлѣй

(Продовжене на другой сторѣ.)

Про водступникѣвъ вѣдъ русскаго православія и ихъ переслѣдованія.

(Дальше.)

7. Вѣдъносныи уряду до Сектантѣвъ.

Посля вступленія на престоль Александра II, русскаго Сектанты гѣшилисѣ якійсѣ часть взгляднымъ спокойемъ. Либеральныи реформы заняли кѣлька першихъ лѣтъ нового панования, и правительство правдоподобно не мало часу апѣ охоты продолжать дальше религийнъ переслѣдованія. Тымчасомъ выбухло польске повстаніе, почѣмъ наступила загальна политична реакція.

Вѣ 1847 зоставъ выданныи циркуляръ, послиа котрого веѣ Сектанты, що водбували богослуженія свои безъ священникѣвъ, мали утримувати метрики уродинъ, шлюбовъ и смерти. Зъ того деякіи думали, що правительство признало Сектантамъ право именованія, але вскорѣ показало сѣ, что неправда, бо правительство и дальше выдавало много „указѣвъ“, „циркулярѣвъ“ и „админістративныхъ розпоряджень“ взглядомъ Сектантѣвъ, черезъ что поступовале урядникѣвъ зъ сими послѣдними стало сѣ своевольнымъ и непослѣдовательнымъ до найвышного етепени.

8. Нова вѣра -- Штунда.

Около 1865*) року увага правительства зѣ стала по першій разъ звернена на нову секту, а то посредствомъ доносу одного епископа до святѣйшого Синоду. Въ доносѣ симъ говорило сѣ,

что секта тотя роете дуже скоро и что есть рационалистично (розумовою), что поводити сѣ въ справяхъ вѣры розумомъ). Були сѣ Штундисты.

Назва Штундисты (походила водъ нѣмецкого слова Stunde — (штунде) година) показуе, что члены той секты збирали сѣ въ певныи дны разомъ вѣ цѣли бесѣдованія о рѣчахъ вѣры, поясьнованія письма святаго або свѣтванія псалмѣвъ, такъ само якъ сѣ робили нѣмецкыи колонисты, что мали такожъ подобныи религийнъ сходыны, тревыхъ одну годину.

Загально говорячи, Штундисты, хотячі сразу и не дуралисѣ ще православной церкви, булы однакъ вже Евангелистами, бо поставили одноюкою основою свои вѣры пасьмо святаго та вѣ пояснюваню его руководили сѣ розумомъ.

Початковѣ Штундисты булы навѣтъ почасти аскетамы на взѣр старыхъ мѣстичныхъ сектъ, але во якиме часѣ высвободилисѣ зъ того, такъ, что нынѣшныи Молодо-штундисты суть впрѣсть противныи аскетизмови. Они кажуть такъ: Богъ, яко Всемогучий, не потребуе пожертвованія водъ слабыхъ людей; Вѣдъ самъ есть Всемогучий и Спаситель, и водновѣдно до того казавъ намъ поступати згѣдно зъ засадою, что сильный не повиненъ зпущатисѣ надъ слабымъ. Они кажуть такожъ, что Христосъ не хоче смерти грѣшника, понеже Вѣдъ есть пастырь добрый, правдивый пріятель, и братъ чолвѣка. Посля ихъ вѣры найвышнюю честнотою есть кормити голодныхъ, зодягати голыхъ, ходити коло хорыхъ, словомъ помагати бѣднѣйшимъ братьямъ вѣ кожый способѣ.

Штундисты признають, что Духъ есть силенъ, а тѣло немѣчне, але они не морятъ тѣла

зъ тон причины. Если тѣло есть немѣчне, кажуть они, то треба его кормити и подтримувати, вѣ противномъ случаю оно не зробитъ свои роботы, такъ якъ той вѣль, котрому не дашь вѣсти. Штундисты старають сѣ жити послиа моральныхъ засадъ християнства, але змѣненыхъ ихъ власными поглядями и приноровленыхъ до нынѣшного способу житя. Вѣру свою опирають она на писемѣ святѣмъ старого и нового завѣта, та хотять завести порядки на свѣтѣ згѣдныи зъ наукою Христа.

Вонекатрѣрь, что бувъ за довгий часть реформованымъ насторомъ нѣмецкимъ на Украинѣ, опусеу Штундистѣвъ яко „найлышнихъ людей, найбільше отвертого сердца, просвѣченыхъ, великодушныхъ, скромныхъ и чесныхъ.“

Пытане чи хрестити дѣтей, чи вже dorosлыхъ людей, подѣляло Штундистѣвъ на Баптистѣвъ и Штундистѣвъ властныхъ, але рѣзница тотя есть малозначуча, тай на ню взагалѣ мало звергають уваги.

Посля справозданія консисторіи вѣ Киевѣ, число Штундистѣвъ вѣ той одной діецезиі взошло межю рокомъ 1874 и 1890 вѣ слѣдуючій способѣ: Вѣ роцѣ 1874 було регістрованыхъ Штундистѣвъ 250; вѣ 1880, 1.380; вѣ 1885, 2.530; а вѣ 1890, 4.670. Певна есть рѣчь, что сѣ урядове справоздане не подае повного числа Штундистѣвъ, але менше, но и оно вже показуе докладно, якъ великій есть взрѣсть приклонникѣвъ той секты. Число вѣдъхъ Штундистѣвъ вѣ цѣлѣй Россіи, каже оденъ англійскій писатель, что ознакомленъ зъ тою справою, выноситъ четверть милиона людей, а розѣлисѣ они вѣ трійцятьохъ губернияхъ украинскихъ и кавказскихъ.

9. Чому Штунда ширить сѣ скоро?

Важною причиною чому сеся вѣра ширить сѣ такъ дуже скоро, есть умысловѣ и моральне положене православныхъ священникѣвъ, о котромъ писавъ докладно небушчѣ Архіепископъ Никаноръ, что объѣздивъ діецезию Херзоньску.

Архіепископъ той православный описуе, что вѣ школахъ, котры булы подъ руководствомъ священникѣвъ, дѣти не знали, где Христосъ зоставъ на хрестѣ розпятии; денекотры дѣти говорили, что вѣ мѣстѣ Херсонѣ, столици губернии; инши дѣти не знали водрождити образу Пречистой Дѣвы водъ Иисуса Христа, Евангелистѣвъ и такъ дальше. Самъ Архіепископъ каже, что при низкой моральной и умьсловой вартости сѣльского духовенства есть сѣ рѣчею дуже легкую для першого лѣпшого Штундиста цѣле село навернути на свою вѣру. Священники, боячи сѣ наганы водъ епископѣвъ, дуже часто шпуть, что вѣ ихъ околиці нема авѣ одного Штундиста, мѣжъ тымъ, якъ неразъ показуе сѣ, что тамъ половина села належить до Штундистѣвъ, але что то суть люде заможнїи, отже легко можуть подкупити священникѣвъ и ти мовчати про нихъ передъ епископомъ. Бесѣдованія неразъ зъ православными селянами, Архіепископъ познавъ, что они не мають жадного понята о своей религии; не знаютъ нѣчого о Хрестѣ, о святѣй Троици, а дуже часто не знаютъ навѣтъ водповѣсти на пытане: „яконы ты вѣры?“

Розинрено штундискон вѣры помагате такожъ и тое, что правительство русскаго не дозволяе говорити проповѣдей по малоруски або украински, але по великоруски. Нашъ люде, Русыны, межю котрымъ вѣра тотя найбільше сѣ

*) Штунда почалась при конціи первой половины сего столѣтя.

„SVOBODA“

(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political newspaper published in this country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна 2.00
До старого краю..... 3.00

Всі дописи в гроші про-
симо висилати під адресу:
До „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ ЩО-
ТИЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЬ.

Entered the post office at
Mt. Carmel, Pa. as second
class mail matter.

Купуйте книжки!
Въ редакції „Свободи“
можна достати слѣду-
ючі книжки:

Канадійска Русь
Написавъ Н. Дмитрѣвъ
Цѣна ..... 10 цнт.

Образки зъ Америки.
Написавъ Бузко.
Цѣна ..... 10 цнт.

**Народный рухъ Ав-
стро-Угорскіхъ Ру-
спѣвъ Ч. І.**
Написавъ М. Паульке.
Цѣна ..... 15 цнт.

**Конституція Сполуч.
Державъ Півноч-
ноі Америки.**
Написавъ Ст. Макаръ.
Цѣна ..... 10 цнт.

**Де-що про права и су-
ды въ Сполуч. Дер-
жазахъ, а особен-
но въ державі
Пеннсилвенія.**
Написавъ др. Юліанъ Чучка.
Цѣна ..... 10 цнт.

„Тымо Гаврилюкъ.“
Написавъ Несторъ Дмитрѣвъ.
Цѣна ..... 15 цнт.

IV. Оповѣданя.
Цѣна ..... 15 цнт.

(Продовжене зъ сторони першої)

своѣй нуждѣ обложеній пе-
можливими тягарями. Влас-
ність хлѣпка диває 100
миліонѣвъ злр. донговъ, що
е выказанъ въ книгахъ вся-
кихъ - пожничковъ това-
риствъ. А кѣлько хлопви
винни на приватній контра-
кты! Коли лишъ узяти су-
му сто миліонѣвъ довгу в
обчисленіи процентъ, що для
хлоповъ не е нѣколи мен-
шой, якъ 8 вѣдь ста, то бу-
демо мати, що хлопви рѣкь
рѣчно платять зѣ своєю ми-
зеріи 8 миліонѣвъ проценту.
Для порѣвняна скажу, що
весье грунтовы державный
податокъ въ нѣпѣмъ краю
выносятся 4 миліоны 440 ты-
сячъ, а вже зѣ домово-кля-
совымъ 6 миліонѣвъ 20 ты-
сячъ! Самого проценту, пе-
лхвы, котру, вѣдь обчи-
слити, платять самы хлопви,
всякимъ банкамъ о ¼ часть
большо, якъ выносятся пода-
токъ державный грунтовы и
домово-клясовый хлопѣвъ
и дворовъ разомъ!

А возьмѣмъ ти драчки,
якы муситъ вызнати хло-
пка шкѣра.

Въ 1897 роцѣ мала дер-
жава зъ наного краю чи-
стого зыку зѣ спродажи
соли 7 миліонѣвъ 859 тысячь.
Все богате панство певно
не дало державѣ заробити
на соли больше якъ 859 ты-
сячъ — а рѣшту 7 миліонѣвъ
бухнула бѣдность зѣ своєю
кровавою нуждою. Що бога-
тѣ панове ири конеумцій-
ныхъ податкахъ справдѣ да-
ють малый зыскъ, змѣрку-
ете отъ хочъ бы зѣ того при-
кладу:

Въ 1897 роцѣ мала дер-
жава доходу въ нѣпѣмъ
краю зѣ горѣвки 10 миліо-
нѣвъ 900 тысячь — а зѣ впа-
на всего 84 тысячь!

Панове законодавцѣ ири-
чли сѣ такъ манѣпулюва-
ти, що замѣсть дати держа-
вѣ оподатковати свои дохо-
ды, — податкують те, що
иде людымъ до рта. А што
головы бѣдности е безмѣрно
больше, якъ богатирѣвъ, —
на нихъ въ той способъ по-
трафляти капиталісты, магна-
ты скупити найбільшій тя-
гарѣ.

Те все зруйновало нѣпѣ
паного селянина до тла.

Лишь одициць іще по се-
лахъ борыкають сѣ якъ-такъ
зѣ стратною долею. Але
тягари ростуть, довгы ро-
стуть, дѣти множать сѣ, зем-
ля дѣптѣ сѣ — и въ той

способъ цѣлыи станов хлоп-
скій котать сѣ у пропасть.
Нынѣ на дрѣбенькихъ хлоп-
скихъ загѣнчыхъ годѣ про-
вадити розумну и выдатну
господарку. Дворы на ско-
масованыхъ, доброу худо-
бою и новѣтними илугами
обробленыхъ поляхъ мають
далеко большій доходъ чымъ
хлопы на своихъ.

Въ 1895 роцѣ выдававъ
пересѣчно 1 гектаръ (трохи
больше якъ повтора морга)
на большій посѣлости пше-
ницѣ 13 корцѣвъ, на хлоп-
ской 11 корцѣвъ; жита на
болѣ, пос. 10 корц., на хлоп.
8¼ корц., ячменю у пана
16½ корц., у хлопа 14½
корц., вѣсва у пана 20 корц.,
у хлопа 15½ корцъ. Шо-жъ
се значить? Се значить, шо,
пересѣчно 83 гектарѣвъ зем-
лѣ на большій посѣлости
дає такой доходъ, якъ 100
гектарѣвъ хлопскою землѣ.
А зѣ того выходить далыце,
шо хоть хлопви, мають 7¼
миліонѣвъ моргѣвъ, а дѣдичѣ
5½ мил. моргѣвъ, — то до-
ходъ зѣ хлопскою землѣ не
богате большій чымъ зѣ
паньскою.

Зѣ чого жъ тутъ выжви-
ти тоту тьму хлопского лю-
ду? Лпнатъ сѣ хита зарѣ-
бокы. И чымъ разѣ далыце,
тымъ больше народу выры-
ває собѣ прѣсто роботу по
паньскихъ лазахъ. Паны за-
тирають руки и платять по
разѣ и по разѣ горѣше.

За довжезный день робу-
чий капають по 20, 15, 12,
а навѣтъ 10 кр., денно! И
то называє сѣ платня за ро-
боту! Чоловѣкъ оденъ не
годенъ зѣ того выжити, а
ту треба прокормити жѣнку
и дѣтей. Въ пору жнивѣв
платять больше. Але-жъ и пра-
ця въ ту свѣку прикра и
страшно тяжка. При томъ
заводять по дворахъ новѣт-
ний порядки. Не платять за
день, а вѣдь копы. Коли
хочешъ шо больше заробити,
то робя понадѣ силы, ажъ
до упаду — вѣдь свѣта до
ночи черезъ 15 годинъ денно.
Въ день, два по такой ро-
ботѣ руки тобѣ розѣвуть
сѣ и процавъ дальшій за-
робокъ, навѣтъ своего хлѣба
не справишь. Зѣ надѣрною
працѣю чловѣкъ зѣ ногъ ле-
титъ — та нема часу хору-
ватъ.

Недавно ще бувъ обычай
у нашѣмъ краю, шо паны
платили не вѣдь копы, а за
днину. На ланъ выходило
сѣ коло 9 або 10 годинъ и
вертало сѣ вчаснѣйше. Зѣ

нимъ жъ, щобъ нѣмъ не вѣльно
было купувати або вынаймати
землю, посѣдати гостини-
циць, мпынъ або фабрики. На
цѣсте однакъ ретроградный
духъ въ Россіи не бувъ на той
часъ ще такъ сильной якъ познѣйше
и хотай рады Терлецкого и
Арх. Арсенія слухано, то однакъ
не принято ихъ.

Помпо того однакъ правитель-
ство взялось
усердно до „цивилізованя“ Штундистѣвъ,
въ наслѣдокъ чого аресты полудневыхъ
губерній зачались наповнять ими. Православный
священникъ
равно-жъ не оцели по заду въ „ласкавомъ“
наклоняваню “ Штундистѣвъ до поверненя до ста-
рой православной вѣры, а наклоняване те было
дуже подобне до „цивилізованя“ правительства.
Подчасъ одного слѣдства въ Одессѣ примѣромъ,
показало сѣ, шо священникъ „наклонявавъ“
Штундистѣвъ до наверненя сѣ до православной
вѣры бю чи ихъ по лицы и окладяючи палками.
Сотки примѣровъ подобныхъ до того можна бы
навести зѣ самои толькы Херзоньскои диецези.
Дуже частолучало сѣ, шо слѣдства въ спра-
вахъ Штундистѣвъ (якы роблять звычайно пе-
редъ розправою) тревали такъ довго, шо многы
зѣ нихъ умирали въ арештахъ не дочекавши сѣ
суду. Такъ само выходило на явь въ судахъ,
шо полиція подюджывала православныхъ, шо бы
нападали на Штундистѣвъ и нищили ихъ дома. Ме-
жи 1872 и 1877 рокомъ жились справдѣ дуже тяж-
ко Штундистамъ, однакъ чело ихъ, помимо пе-
реслѣдованя всегда заростало. Штундичты самы
казали такъ: „Огонь огнемъ годѣ загасити; куда
бы насъ не выгнали, мы вѣсегда будемо розширо-
увати нашу вѣру; а чымъ больше будуть насъ
переслѣдувати, тымъ больше буде змагати сѣ на ша-
вѣра. Архіепископъ Херзоньскій Леонтій при-

рана передъ паньскою робо-
тою можна було на власномъ
поли працувати. Теперъ якъ
придешъ познѣйше, то або
не приіме, або половину пла-
ты оборве. За несѣй грѣшь
вымагають роботы безъ мѣ-
ры. И то дѣе сѣ тогды, ко-
ли по цѣломъ свѣтѣ иде
окликъ, абы скоротити часъ
працѣ и црацю вынадгоро-
джувати по заслужѣ!

Такъ доныче бути не може.
Товаришѣ, селяне, до купы!
Не дайте вызыскувати себе!
Возьмѣтъ сѣ до сѣи новомод-
нои панщины и за несѣй
грѣшь неробѣтъ. Зѣвдѣ руско-
украиньскон радикальной
партіи ухваливъ въ 1897 роцѣ:
„Взыває сѣ головной и про-
винціональный заряды, щобы
розпочали якъ найильнѣйш-
шу акцію за страйкомъ, що-
бы по змозѣ уряджувати
якъ наибольше частковыхъ
страйковъ и бойкотѣвъ, котрѣ
будутъ шыколомъ для иер-
еведеня загальногo страй-
ку. Зѣвдѣ узнає, шо страйкъ
и бойкотъ то однокое прав-
не оружѣ, котрымъ нашъ
народъ зможе скинуть зѣ
себе ярмо економічнои и
політичнои неволѣ.“

Та мы знаємо, шо страйкъ
такой зѣ трудомъ можна пе-
ревести, коли до него не
втягне сѣ двѣрсон служ-
бы. Дятого, товаришѣ —
селяне, старайте сѣ, абы
наука о страйку дѣйшла
такожъ и межѣ двѣрскому служ-
бу. Доля службы двѣрсон
такожъ погана и дуже по-
гава. Мешканя ихъ — то
норы або загноєной стайнѣ.
Ординарія така, шо не вы-
старчытъ на жите черезъ
рѣкъ, а платня річна не
выстарчує на приодѣвокъ.

Така платня служѣ —
то найбруднѣйшій вызыскъ
— и такъ вызыскувана служ-
ба повинна зрозумѣти своѣй
интересъ, шо страйкомъ ра-
зомъ зѣ селянами, котры на
роботу доходяты, выборють
для себе лѣвшу плату. Якъ
уже мы разѣ згадували въ
Гром. Голосѣ, оденъ князь
не жадець радикаль, такъ
описує долю двѣрскихъ ро-
ботничѣвъ: „Двору служба
дѣстає примащену якъ най-
скупнѣше стухлою солони-
ною або саломъ, котре такъ
смердитъ, шо якъ бы нимъ
лшь трохи лѣпше страву
примастивъ, то не взывъ бы
еи пѣхто до рта. Нашы па-
нове зрозумѣли, шо худобы
треба доглядати, але коли о
службу ходитъ, — то того
зрозумѣти не можуть.“

„Мешканя двѣрсон служ-
бы е далеко горшій, якъ
дворекон худобы. Зѣ зерна,
яке дѣстає жонатый зарѣ-
бникъ яко ординару (8 — 10
корцѣвъ подлѣйшого збожа
и 9 корцѣвъ бараболѣ) мо-
жна выпечи 2.744 фунты
хлѣба. А шо для жонатого
чловѣка, коли мае лишъ
3 дѣтей, потрѣбно річно
3.550 фунтовъ, то значить
хлѣба вѣнь мае за мало о
906 фунтовъ.“

Така, по словамъ князя
Пузины, доля тыхъ чорно-
робѣвъ до дворахъ. Оденъ
на те ратунокъ — органи-
зация. Вся бѣдность скупле-
на разомъ буде мати стѣлю-
ко силы, шо подиктує дѣ-
дичамъ для себе слушну за-
плату. Не схоче дѣдичъ зго-
дити сѣ, — то нехай сто-
итъ ему збѣже на поли, не
хай дѣдичка сама дѣбѣ ко-
ровы та наповає копей, а
паннѣв нехай гонять то-
варь на папу.

Зѣ „Громъск. Голосѣ.“

Роботничий сельский на Угор- цинѣ.

Въ Будапештѣ вѣдбувъ
сѣ недавно зѣвдѣ рѣль-
ныхъ работничѣвъ и дрѣб-
ныхъ селянъ, котры въ
цѣлой наготѣ вѣдкрывъ
нечувану нужду рѣльно-
пролетаріяту на Угор-
цинѣ. Въ наслѣдокъ вы-
кѣченя будовы сѣти же-
лѣзныхъ дорогъ и зменше-
ня публичныхъ работъ ре-
гуляци рѣкъ велике число
рѣльныхъ работничѣвъ, за-
нятыи въ тыхъ подпріимъ-
ствахъ, опинилось безъ хлѣ-
ба и побольшило ряды а-
грарного пролетаріяту. Се
выкликало небесечный ро-
ботничій рухъ, котрого на-
слѣдкы вѣдбили сѣ на эко-
номічнѣмъ станѣ Угорщи-
ны. Передъ двома роками
выбухъ грѣзныи рухъ рѣль-
ного пролетаріяту въ часѣ
жнивѣвъ въ Альфельдѣ и зѣ
нечувачою силою розши-
рилъ сѣ въ полудневой У-
горцинѣ. Теперъ зновъ грѣ-
зитъ страйкъ работничѣвъ
въ часѣ жнивѣвъ. Правитель-
ство хоче заздальгѣдъ не
допустити дотого, обстрайкѣ
работничѣвъ въ часѣ жнивѣ-
е для угорскихъ навоствъ е-
лементарныхъ нещастемъ.
Дятого міністеръ рѣльниц-
тва Даранѣ заповѣвъ оно-
гды въ угорскѣмъ соймѣ,
шо правительство муситъ
полѣшити долю рѣльныхъ
работничѣвъ на Угорцинѣ.

Посвячене церкви.

Русины зѣ Plymouth, Pa.
побудували у себе красну
церковь, ири котрой нахо-
дитъ сѣ такожъ простора
сали, призначена на школу
и мітинги. Посвячене цер-
кви вѣдбуде сѣ дня 30. мая
с. р. и зѣ тон нагоды рада
церковна запрощѣ на ту
урочистѣсть усѣхъ доохре-
стныхъ Русинѣвъ и Всч. оо.
духовныхъ.

Треба взыти сѣ до суспѣль-
ныхъ реформъ, завесты о-
беспечене рѣльныхъ работ-
ничѣвъ вѣдь нещастѣ и на
часъ недуги, треба дати имъ
образоване и засновувати
рѣльничій спѣлки, котры се-
лянина хорували бы вѣдь
вызыску збѣжевои лихвы.
Передосѣмъ мушу подума-
ти о резервѣ работничѣвъ
на случай страйку, бо зѣ спо-
кѣйнымъ перебѣгомъ жнивѣ-
лучать сѣ такы интересы,
шо зѣ тымъ не можна жар-
тувати — мовивъ Даранѣ.
Угорске правительство за-
довго зволѣквало зѣ пере-
денемъ суспѣльныхъ ре-
формъ. Нынѣ вже зрозумѣ-
ло, шо довше проволѣкати
не вѣльно. Мара аграрно
руху зависла надѣ Угорщи-
ною.

НОВИНКИ

Страшно линоване.

Дня 23 цѣвтня въ New-
пой, Pa., товна народу скла-
даюча сѣ зѣ 2 тысячь лю-
дей, линовчала въ страшный
способъ одного мурина. Спер-
шу необтинали ему уха,
пальцѣ и вншй части тѣла,
оцѣсля привязали до дерева,
обляли нафтою и такъ жив-
цемъ спекли, въ концѣ кѣст-
ки и части сердца порозби-
рали мѣжъ себе на памятку.
Тѣ, шо не могли самы за-
хопити якого кусника, пла-
тили за него дорого другимъ.
Той мурина, якъ самъ зѣ-
знавъ передъ смертю, замор-
дувавъ загально любленого
и поважаного фермера, коли
тоѣ сидѣвъ спокѣбно до
вечерѣ зѣ родиною, а до-
пустивъ сѣ того за вынаго-
родою 12 долларѣвъ, котры
давъ ему его пасторъ. Того
пастора такожъ залинчуютъ.
Личнованого мурина обви-
няютъ такожъ въ томъ, шо
по замордованю фермера,
знасилувавъ его жѣнку, але
вѣнь того выпиривъ сѣ, ка-
жучи, шо сего допустивъ
сѣ хто иншій.

DEWEY DAY.

Дня 1. мая по усѣхъ мѣ-
сцевостяхъ Сполуч. Державъ
святковано день Дювого въ
память его побѣды подѣ Ма-
нилею. Въ богато стейтахъ
той день установлено ста-
лымъ річнымъ народнымъ
святомъ.

Подяка.

Въ имени русской гро-
мады въ Troy, N. Y. скла-
даю сердечную подяку Русе-
намъ въ Syracuse, N. Y. за
офѣру на нашу церковь въ
сумѣ \$20.05.
Богъ заплатить!
Несторъ Дмитрѣвъ

ширить, не розумѣють зовсѣмъ,
або дуже мало, бесѣду великоруску, а въ наслѣдокъ
того вѣдтѣгають сѣ вѣдь православной церкви.
Богослужє-
ня вѣдправляютъ сѣ въ старославянськомъ
языцѣ, котрыи такожъ для людеи не зовсѣмъ
розумѣльий. Все тое есть водою на млынь
Штундистѣвъ и дятого они свопми прѣстыми
и для усѣхъ зрозумѣльимъ бесѣдами,
опертыми на евангелію, роблять такой
великкій впливъ на паншихъ людеи въ
Малороссіи.

10. Правительство, духовенство и полиция по- чинаютъ переслѣдувати Штунду.

До 1870 року правительство не предпри-
нимало жадныхъ мѣръ противъ Штундистамъ,
правдоподобно не знало ще о нихъ. Але вѣдь
1870 почато ихъ переслѣдувати битемъ,
арештами и выгнаемъ на Сибірѣ. Посылаю
такожъ мисіонерѣвъ (попѣвъ православныхъ)
помѣжъ штундистѣвъ, щобы ихъ на-
вертали назадъ на православну вѣру.
Однимъ зѣ такихъ мисіонерѣвъ
бувъ Галичанинъ Володимиръ Терлецкій.
Обѣхавши кѣлька сѣлъ, где мешкали Штундисты,
и не могутъ зѣ ними нѣчого вѣдати,
повернувъ вѣнь до губернатора кѣвського
и радѣвъ, щобы всѣхъ штундистѣвъ,
(котрыи послѣя его погляду
суть сектарами дуже небесечнымъ
такъ подѣ вглядомъ релігійнымъ,
моральнымъ якъ и політичнѣмъ)
выгнати на Кавказъ. Архіепископъ
Арсеній радѣвъ зновъ, щобы не лишъ
Штундистѣвъ але всѣхъ сектарѣвъ
поселити въ певной мѣсцевості
и установити границѣ наоколо
нихъ, та щобы сектарами не
вѣльно було переступити той
границѣ; такъ само щобъ имъ
були заказаны всякы зносины
зѣ православнымъ, кромѣ зно-
силь зѣ урядниками и православ-
нымъ священ-

никами; рѣвно-жъ, щобъ нѣмъ
не вѣльно было купувати або
вынаймати землю, посѣдати
гостинициць, мпынъ або фабрики.
На цѣсте однакъ ретроградный
духъ въ Россіи не бувъ на той
часъ ще такъ сильной якъ познѣйше
и хотай рады Терлецкого и
Арх. Арсенія слухано, то однакъ
не принято ихъ.

Помпо того однакъ правитель-
ство взялось
усердно до „цивилізованя“ Штундистѣвъ,
въ наслѣдокъ чого аресты полудневыхъ
губерній зачались наповнять ими. Православный
священникъ
равно-жъ не оцели по заду въ „ласкавомъ“
наклоняваню “ Штундистѣвъ до поверненя до ста-
рой православной вѣры, а наклоняване те было
дуже подобне до „цивилізованя“ правительства.
Подчасъ одного слѣдства въ Одессѣ примѣромъ,
показало сѣ, шо священникъ „наклонявавъ“
Штундистѣвъ до наверненя сѣ до православной
вѣры бю чи ихъ по лицы и окладяючи палками.
Сотки примѣровъ подобныхъ до того можна бы
навести зѣ самои толькы Херзоньскои диецези.
Дуже частолучало сѣ, шо слѣдства въ спра-
вахъ Штундистѣвъ (якы роблять звычайно пе-
редъ розправою) тревали такъ довго, шо многы
зѣ нихъ умирали въ арештахъ не дочекавши сѣ
суду. Такъ само выходило на явь въ судахъ,
шо полиція подюджывала православныхъ, шо бы
нападали на Штундистѣвъ и нищили ихъ дома. Ме-
жи 1872 и 1877 рокомъ жились справдѣ дуже тяж-
ко Штундистамъ, однакъ чело ихъ, помимо пе-
реслѣдованя всегда заростало. Штундичты самы
казали такъ: „Огонь огнемъ годѣ загасити; куда
бы насъ не выгнали, мы вѣсегда будемо розширо-
увати нашу вѣру; а чымъ больше будуть насъ
переслѣдувати, тымъ больше буде змагати сѣ на ша-
вѣра. Архіепископъ Херзоньскій Леонтій при-

ѣдзидивъ кѣлька разѣвъ до сѣль „зараженныхъ ере-
сію“, щобы бесѣдувати зѣ Штундистами,
але на концѣ кождои такой бесѣды
вѣддавано въ руки полициі тыхъ,
котрыи обставали при Штундѣ,
а то за те, шо нѣбы то они зне-
важали православну вѣру.

II. Победоносцевъ на чолѣ переслѣдованя.

Подчасъ панования Александра
другого, не уважано зѣ початку на
взрѣстѣ сектантѣвъ такъ
дуже, а то зѣ причинъ запрова-
дження деякихъ новыхъ поряд-
ковъ въ державѣ и борьбы зѣ
революціонною партією. До-
перва за Александра III,
коли „еретикы“ змогли сѣ на
силѣ, правительство россіiske
притагло собѣ своѣй обовязокъ
„обороны православія“, а
божчись впливу сектантѣвъ
на другыхъ людеи, розпочало
борбу зѣ ними. Победоносцевъ
(оберъ-прокураторъ святѣй-
шого Синода), шо мавъ великкій
впливъ на царя, вѣдновивъ
стары засады Николая I.,
засады: оденъ царъ, оденъ
народъ и одна православная
вѣра. Сей чловѣкъ бувъ
властивымъ царемъ, можна
сказати, и послѣя его гадки,
только засады Николая I.
впроваджены въ жите, могутъ
спасты Россію вѣдь революциі
и „заразливого“ впливу за-
ходной Европы. Въ наслѣдокъ
того стали самодержавіє утвер-
джувати въ той способѣ,
шо карали и выганяли зѣ
краю, та всякими другими
способами нищили всѣхъ
лѣберальныхъ и поступовыхъ
людей. Засаду „однои вѣры
и одного народа“ впрова-
джували въ жпте, переслѣ-
дуочи всѣ вѣры въ Россіи
кромѣ православной и всѣхъ
пародности кромѣ Велико-
Русинѣвъ (Москальѣвъ), а и
тыхъ только тогды лишали въ
сноко, если они крѣпко
держались принципу оденъ
царъ, оденъ народъ и одна
вѣра.

ѣдзидивъ кѣлька разѣвъ до сѣль „зараженныхъ ере-
сію“, щобы бесѣдувати зѣ Штундистами,
але на концѣ кождои такой бесѣды
вѣддавано въ руки полициі тыхъ,
котрыи обставали при Штундѣ,
а то за те, шо нѣбы то они зне-
важали православну вѣру.

II. Победоносцевъ на чолѣ переслѣдованя.
Подчасъ панования Александра
другого, не уважано зѣ початку на
взрѣстѣ сектантѣвъ такъ
дуже, а то зѣ причинъ запрова-
дження деякихъ новыхъ поряд-
ковъ въ державѣ и борьбы зѣ
революціонною партією. До-
перва за Александра III,
коли „еретикы“ змогли сѣ на
силѣ, правительство россіiske
притагло собѣ своѣй обовязокъ
„обороны православія“, а
божчись впливу сектантѣвъ
на другыхъ людеи, розпочало
борбу зѣ ними. Победоносцевъ
(оберъ-прокураторъ святѣй-
шого Синода), шо мавъ великкій
впливъ на царя, вѣдновивъ
стары засады Николая I.,
засады: оденъ царъ, оденъ
народъ и одна православная
вѣра. Сей чловѣкъ бувъ
властивымъ царемъ, можна
сказати, и послѣя его гадки,
только засады Николая I.
впроваджены въ жите, могутъ
спасты Россію вѣдь революциі
и „заразливого“ впливу за-
ходной Европы. Въ наслѣдокъ
того стали самодержавіє утвер-
джувати въ той способѣ,
шо карали и выганяли зѣ
краю, та всякими другими
способами нищили всѣхъ
лѣберальныхъ и поступовыхъ
людей. Засаду „однои вѣры
и одного народа“ впрова-
джували въ жпте, переслѣ-
дуочи всѣ вѣры въ Россіи
кромѣ православной и всѣхъ
пародности кромѣ Велико-
Русинѣвъ (Москальѣвъ), а и
тыхъ только тогды лишали въ
сноко, если они крѣпко
держались принципу оденъ
царъ, оденъ народъ и одна
вѣра.

Противъ ведѣльныхъ вы- двинцѣвъ.

Въ Англіи почалась аги-
тація противъ всѣхъ газетъ,
шо выходяты въ ведѣлю, такъ,
шо можъ сподѣватисѣ въ
короткомъ часѣ формаль-
ного бойкоту, шо спинить
всѣ ведѣльный выдвинцѣва.
Англіканско-епископаль-
ный духовный звертають сѣ
до своихъ вѣроисповѣднихъ
громадъ зѣ жадаемъ, щобы
тѣ зьобовязали сѣ не чита-
ти тыхъ газетъ, шо выхо-
дятъ въ ведѣлю, а промы-
словцѣвъ щобъ не оголошува-
лись въ такихъ газетахъ.

— Шо намъ ту въ Америцѣ
потреба церковной органи-
зации, се така цекуча ко
нечности, якъ конечно ко-
ждому чловѣкови вмирати.
Та ту організацію не оденъ
розлично ионмає. Отъ при-
мѣромъ самъ внескодавецъ
о. Обухкевичъ порозумѣвъ
еи такъ, шо выключно лишъ
самы священники мали-бъ
у всѣхъ справахъ громад-
скихъ мати голосъ, а се не
справед

МАЙНЕРЪ ВАСИЛЬ.

(Дальше.) III.

Ой въ гаю дубъ коренистый Зеленымъ листемъ покрывъ ся, А нашъ Василь молоденькй Сердцемъ своимъ звеселить ся. У бреху иде вонъ весело, Изъ брехи весело до дому, Изъ камратами весело Въ салюнахъ пе по дружному. Неразъ голова завернесь Незвыкша въ него до пива, Неразъ ему пойде и пейда Цѣла — такъ просто изъ дива. Весело часъ ему проходить Свободно въ друзьями дуже, Тай лишь коли вонъ самѣтный Серце у него затуже. Тогда цѣлый вонъ прокинесь И свою Олену згадае, А сердце, зъ струн. мовъ зложено, Пѣснь ему грае та грае: „Ой сонце, ты сонечко Стелл ся въ вѣконечко Стелл ся все нисше та нисше, А ты дѣвчинонько Серця розрадонько Присунь ся до мене та блисне! На вѣзливица-нелюбю Не дивись моя любю, Очима не глянь ты на него! Во осудять люде И жатя не буде Нѣ тобѣ, нѣ навѣтъ для него. А мене, Оленочко, Пахуча крѣточко, Надѣли любовю святою Най свѣтомъ не нуджу, За тобою не тужу, Най буду въ одно я зъ тобою.“

И ему хвиля та пригадалась, Коли она сама залицалась: „На бережѣ близько вже моря Василь и Олена говорятъ. Олена каже: Тебе я Васплю не кпну, Хочь куды пойдешь по свѣтѣ, Скрѣзь за тсбовъ я полину, Щобы на тебе глядѣти. А Василь каже: Пташко ты милая моя! Не можешь того ще знати, Чи та путь, що моя и твоя, Чи иншоу будешь шукати. Олена каже: Я знаю одну лишь дорогу, У тая насъ прямо поведе: У церквь присячи Богу, Що одно другого не зведе. А Василь каже: Слова твои золотіи, У сердца пиши ихъ свопмъ, Во они слова надіи, Котра намъ свѣтитъ обонимъ. Хочь слова — вѣтеръ у полю Нехай и золотомъ здають ся Немного рѣшати намъ долю, Во певно въ сердцахъ зѣтрутъ ся. Олена каже: Я того мовь бы и не чую, Що ты говоришь тепера, Лѣпше, нехай поцѣлюю, Тебе такъ люблю, якъ вчера.“ И Василь маривъ, що они обняли ся И зъ собою циро поцѣловали ся. Зъ нимъ часто такъ було; Вонъ маривъ богато, Якъ снить усе сердце Що вмѣе кохати. Серденько марить — Хочь само не знае, По що и дячого, Другого кохае. Ажъ приѣде хвилина И думы розвѣе — Серце стрепене ся Прибите зомлѣе. Но не на часъ довгий Во жите изнова, Мужева покаже, Де его обнова. Хто-жъ якъ мужъ несильный, То на свѣтѣ тому, Нѣколи не буде Веселого дому!

(Дальше буде.)

Жата святыхъ, Молитвословы, Катехизмы, Библия, Букварь, Календарь, Сивънанникъ. Св. образы и друга старокраевц РУСКІЙ КНИЖКИ ПРОДАЕ — руска читальня въ Олифантѣ. Адресуйте: Rev. J. J. ARDAN, Box 418 — OLYMPIANT, Lack. Co., PA.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ ЗЪ УБРАНЕМЪ НА ЦѢЛЫЙ ОЛИФАНТЪ, ПА.

Юрія Хиляка.

Хто хоче мати добре и красне убране, а ще до того за такий грошѣ, то най иде купувати до Ю. Хиляка, по най не забуде взяти и грошей зъ собою, бо тамъ все cash.

Продае вонъ такожъ шифкарты и посылае грошѣ до вѣсхъ частей свѣта. — Идѣтъ до старого знакомого!

Юліанъ Копыстьянскіи (JULIAN KOPYSCIANSKI) 420 W. Pine st. ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салонъ рускій. — Найлучші напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаито го гатунку, горѣвки досконалы, цигара дуже добры.

Спѣшитъ Братя Русины до своего братчика Юлька.

Lehigh Valley R.R. In Effect Jan. 2, 1899.

Пасажеры тренъ въ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:23 и 9:42 до полудня; а 12:28 и 4:40 по полудни. До Philadelphia и New York-y о год. 7:18 по полуд. До Centrala, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до вѣсхъ стаций въ околлцахъ вуглевыхъ о год. 7:18, 9:42 до полуд. и 12:28, 4:40 по полудни. До Shamokin о год. 7:30, 11:30 до полуд.; а 2:30, 6:42 и 9:56 по полудни.

Тренъ до Mt. Carmel. Зъ New York-y о год. 8:15 до полудня и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни. Зъ Philadelphia о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:50 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:32 по полуд. Зъ Pottsville о год. 9:45 до полуд., 12:35, 5:05 и 8:15 по полуд.

Недѣльные тренъ до Philadelphia и New York-y и до вѣсхъ стаций межъ тими мѣстами о год. 9:12 до полудни. До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до вѣсхъ стаций въ околлцахъ вуглевыхъ о год. 9:12 до полуд. и 5:55 по полудни. Недѣльный тренъ до Shamokin о год. 10:20 до полуд. и 7:58 по полуд.

СВЯТА: Хто хоче взяти на Весты, най купити собѣ билетъ на лигаиску желѣзницю, бо найтуща и найвыгоднѣша. По близи информации удайте ся до: JOHN S. LAUGHLIN, Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

ГУРТОВНА ПРОДАЖЪ (Wholesale) напоѣвъ вѣлякого рода — поручае — KLEMENS LUKASIEWICZ, E. Fifth str. Mt. Carmel, Pa.

Dr. S. Blumberg, 1707 Carson str. Pittsburg, Pa.

Кождый то знае, що въ Америцѣ шукать за такимъ докторомъ, котрый покочивъ свои науки въ старѣмъ краю. Д-ръ Влюмбергъ вивчивъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испытъ державный въ Филадельфию осѣвъ въ Питсбургъ. Дуже добрый докторъ. Размовити ся можна по руски, английски, нѣмецки и польски. — Якъ хорый зайде до него, заразы выздоровѣе!

T. TALPASZ ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ — И — ГОТЕЛЬНИЧІЙ 246 Pearl Str. Shamokin, Pa. Недалеко руской плесбины.

Добрый вечеръ друже мой! — Добрый вечеръ, свате! А куда такъ свѣсити? — До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звѣдикъ вонъ? — Та-жъ крамль нашъ милый — У него всѣ Русины — Покрѣпляють силы!...

— Що за брындава и пиво тамъ? — Обходить ся файно! — Обслууге якъ братамъ! — Танько надъзвычайно!

ЗВѢСТНЫЙ СЛОВЕНСКІЙ АДВОКАТЪ (лоеръ)

Катлинъ и Некарда (Cattlin & Nekarda) 309 Broadway NEW YORK, N. Y.

Сей адвокатъ выправуе нагороду вѣдъ компаній, если-бъ котрого зъ робѣтниковъ або убило або покалѣчило. Рѣвно жъ пріймае вѣсхъ криминальный и цивильный жалобы.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS Лазоря Сиротяка.

Lazor Sirotiak, 42 Washington str. YONKERS, N. Y. (Telephone coll 469 A.)

Хто не знае Лазоря Сиротяка? Вонъ мае красно заряджений сторъ, грощерню и бучерню.

Посылае грошѣ до вѣсхъ частей свѣта скоро, таньо и безопасно. Продае такожъ шифкарты на найскоршій рѣнны.

Хто нѣзъ земляковъ хотѣтъ бы вѣдѣхати до старого краю, нехай зайде по дорожѣ до Сиротяка и купити собѣ шифкарту у него а вонъ водировадить его ажъ на шифъ.

Щащю давоти ся адерати жидѣвскыи агентамъ по Нью Йорку? Идѣтъ до своего!

СВОЙ ДО СВОГО! ЭФРЕШЪ Лучковецъ. E. INDEPENDENCE near VINE STR. въ Шамокинъ, Па.

РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. — Чистенькй тамъ готель зѣ всякими выгодами. Пиво, вино, виска, темперъ и другй напоѣ все свѣжай и найлѣпшого гатунку. Услуга чемна и солидна. Склянки великы и малы послае внодобы.

Люде! Уже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ подпомагати. Dr. F. J. Meek Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокий лѣкаръ, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй хоробы совѣстно и въ короткомъ часѣ. Особливо незарѣченный лѣкаръ въ справахъ положничихъ. Говоритъ по английски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, напишемъ Русинамъ.

J. BOBKOWSKI ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНѢВЪ. Вынаймае такожъ керчи на похороны, хрестины и весѣля по дужь низкихъ цѣнахъ.

300 PEARL and MULBERRY st SHAMOKIN PA. Удавайте ся въ потребѣ до него.

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ! Хто бы мавъ деяке право най не ходитъ по покутныхъ жидѣвскихъ такъ званныхъ тлумачахъ, але най удасть ся до правдивого адвоката Вилъма Вокелека, въ Скрантонъ. Вонъ залагоджуе всякыя справы въ кортѣ, а и сторокраевы и зъ нимъ можна размовити ся по руски. Адресъ его такій W. Vokolek ATTORNEY AT LAW, 502 Lackawanna Ave. COR. WASHINGTON AVENUE. Scranton, Pa.

Иванъ Глова. JOHN GLOWA (POSTMASTER) Excelsior, Pa. ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякы потрѣбны рѣчи до жия, якъ такожъ убраня майнерскы и звычайны можна купити. Посылае такожъ грошѣ до вѣсхъ частей свѣта, скоро, таньо и безопасно. Продае шифкарты. Не вѣдъ нынѣ вже знають люде солидного Ивана Глову.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ Russian Mercantile Co. Ltd. — ВЪ — Shamokin, Pa. 327 Shamokin st.

Наибольший рускій компаничный сторъ въ Америцѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперъ побольшенный, украшеныи и на ново урядженыи. Новый домъ великй, красныи, котрый компанія купила 1896 року за \$18.000 показуе, що може компанична робота. — Вѣсхъ розумныи Русины належать до тои компаніи, купують зѣ своего власного стору значить, спомогають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000. Заряджае нимъ: Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO. въ READING, PA

ЗАЛОЖЕНЫИ 1866 року. — Вырбляе 25.000 бочокъ мѣсячно. Пиво одного зъ наибольшыхъ броварѣвъ въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ естъ волье вѣдъ всякихъ примѣшокъ, и для того естъ найздоровнымъ. Завѣсгды однои и тои самой доброты и пріемного смаку и естъ споряджане подъ зарядомъ одного зъ найздѣнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварѣвъ. Вырбляе въ найлѣпномъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults. Салонѣтеты и приватныи родины ловныи замавляти пиво лишень въ броварѣ: LAUER BREWING CO. READING, PA.

Dr. John Szlupas 421 Penn. Ave. SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Доволѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успешно всякого рода хоробы. Масе такожъ свою власну антику, въ котрой вырбляютъ ся дужь добрыи и помѣщныи лѣкарствы. Розмовитъ ся по руски, литевски, по польски и по английски. — На цѣлѣй околицы знаютъ добро Шлюпаса!

РУСКІЙ САЛОНЪ Петра Серафима „на новѣмъ мѣстѣ“ въ Шамокинъ, Па.

Где якъ где, але у Серафима то уже може найлѣпше забавити а и порядку склянку пива выпити. Хто у него лишь разъ бувы, не хоче болше нѣгде пѣйти, только до него. Масе такожъ файну галю, где можна водбувати мітанги, а и почастувати собѣ. Хочешъ мати „good time“ види до Петра.

Едмундъ Лембикъ (Edmund Lembit) 13-15 EAST MINE ST. HAZLETON, PA. — коло дива — Масе салюнкъ, де можна достати дуже доброй горѣвки, пива и всякихъ напоѣвъ. Е. Лембикъ естъ такожъ публичнымъ нотаромъ, тожь то потребуе повномочія або мае яку грунтыву справу въ старѣмъ краю, най удасть ся до него. Адже-жъ кождый знае Лембика, най иде до него.

О. Murdza & Bro's 46. Second st. MT. CARMEL, PA. О. МУРДЗА и БРАТЪ. Сторъ заосмотреныи въ найлѣпныи товары, спровадженый впроть въ найпершихъ складѣвъ. — Можже вѣсхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае такожъ одягы майнерскы и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и безопасно. Свой до своего — а до чужого не пѣтъ ся. Жидѣвъ осинають въ чалюка!

Гавриилъ Малинякъ Гуртовныи складъ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA.

Мае завѣсгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣвахъ зъ найлучшихъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого гатунку Брата! замовляйте у своего!

КАНЦЕЛЯРИЯ АДВОКАТСКА. — докторъ правъ — Юліанъ Чупка.

Полагаджуе вѣсхъ справы судовыи въ Америцѣ и въ Европѣ, а спеціально въ Галицїи. Полномочіи. Розмовити ся можна по руски. Посытати ся або писати подѣ адресою: Julian Czupka, L. L. D. 44 BENNET BUILDING.

WILKESBARRE, PA.

Въ недѣлю можна розмити ся зъ д-ромъ Чупкомъ въ его помѣщаню 49 Carey str., Wilkes Barre, Pa.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВАРНА.

* TROMETTER'S * (Тромейтеръ) Cor. Rock & Sunbury str. SHAMOKIN, PA.

напротгвъ National Bank. Свѣдана, Обѣды, Вечеря.

Въ кождѣмъ часѣ можнъ достати такъ горячй якъ и зимній перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солидна.

Особный покой для родныи. — Найлучший вина, пива, ликеры, виски и всѣ возможные напитки. Цѣна дужь мала. Препоручае ся вѣсхъ реставрацію, а передовѣсхъ привѣднымъ.

Іосифъ Пейко рускій готельникъ — Cor. Commercial & Franklin Street — въ ШАМОКІНЪ, ПА.

Запрошуе вѣсхъ Русинѣвъ до себе на свѣже пиво и добру вѣску. Хочете добре забавити ся, идѣтъ до Пейка. Чекаешъ на стрѣтку, зайди до Пейка, а нѣколи не змѣсугуешъ, бо кара иде при самъ дверѣ.

Учѣте ся, братя мои! Думайте читайте,

И чужому научайтесь, И своего не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда, Всюды пануе брехня,

Въ вашихъ липъ сердцахъ, о брата, Най не повстане вона!

Ив. Франко.